

I. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

1. **Република Македонија:** Минатата година имаше продолжување на политичката криза. И понатаму постои загриженост за контролирана држава, што влијае на функционирањето на демократските институции и клучните области на општеството. Земјата треба целосно да го спроведе Договорот од Пржино, особено преку обезбедување на веродостоен изборен процес во однос на предвремените парламентарни избори во декември. Напорите на Специјалниот обвинител да воспостави законска одговорност мора да бидат поддржани и Собранието мора да утврди политичка одговорност за прислушувањето и неговата содржина. Сè уште е потребен значителен напредок во однос на конкретното спроведување на итните реформски приоритети. Макроекономската стабилност треба и понатаму да се зачува, а особено јавниот дефицит треба строго да се контролира, како и да се подобрат транспарентноста и спроведувањето на јавните расходи. Градејќи го неодамнешниот напредок во спроведување на мерките за градење доверба со Грција, потребни се одлучни чекори за решавање на „прашањето за името“. Земјата е под влијание на миграциската криза и соработуваше со соседните земји и земјите-членки, при управување со мешаните миграциски текови.

Неодамнешните позитивни чекори во контекст на Договорот од Пржино, обезбедија вистинска можност за политичките лидери конечно да ја надминат долготрајната криза и да ги решат системските проблеми. Во однос на ова, Комисијата е подготвена да ја прошири својата препорака за отворање на пристапни преговори со Република Македонија. Сепак, ова е условено со напредок во спроведувањето на Договорот од Пржино, особено во одржување на веродостојни парламентарни избори и значителен напредок во спроведувањето на итните реформски приоритети.

Република Македонија

Во врска со **политичките критериуми**, земјата се соочи со продолжение на најтешката политичка криза од 2001 година. Демократијата и владеењето на правото постојано се соочуваат со предизвик, особено како резултат на државната контрола која влијае врз функционирањето на демократските институции и клучните области на општеството. Во земјата постои поделена политичка култура и недостаток на капацитет за изнаоѓање компромиси. На 20 јули и на 31 август 2016 година, лидерите на четирите најголеми политички партии постигнаа договор за спроведување на Договорот од Пржино, наведувајќи го 11 декември 2016 година како датум за предвремени парламентарни избори и изразувајќи поддршка за работата на Специјалниот обвинител. Тие исто така ја потврдија и нивната заложба за спроведување на „итните реформски приоритети“.

Меѓуетничката ситуација и понатаму е кривка. Ревизијата на Охридскиот рамковен договор, со кој се заврши конфликтот од 2001 година и кој обезбедува рамка за меѓуетничките односи, останува сè уште да се заврши на транспарентен и инклузивен начин.

Граѓанското општество имаше конструктивна улога во помагањето на демократските процеси и обезбедувањето поголема контрола и надзор. Во исто време, граѓанските организации и понатаму ја изразуваат нивната загриженост за влошувањето на климата во којашто работат и ограничената заложба на власта за дијалог, како и јавните напади од политичарите и провладините медиуми.

Земјата е умерено подготвена во однос на реформата на нејзината јавна администрација. Постигнат е одреден напредок, иако ограничен, во текот на минатата година. Започна спроведувањето на новата законска рамка за управување со човечки ресурси. Сепак, не е постигнат доволен напредок во спроведувањето на претходните препораки од Комисијата. Наместо да бидат прекинати, договорите за привремено вработување и понатаму се преиначуваат во договори за вработување на неопределено време без отворени конкурси. Неефикасните линии на одговорност, употребата на јавниот сектор како политички инструмент, наводниот притисок врз јавните службеници и наводната политизација на администрацијата во година на избори и понатаму загрижува. Во тек е задоцнета подготовка на сеопфатна стратегија за реформа на јавната администрација за периодот 2017-2020 година. Исто така, недостатокот на политичка заложба за испорака на потребните реформи во управувањето со јавните финансии доведе до значително намалување на финансиската помош од ЕУ за 2016 година.

Правосудниот систем на земјата има одредено ниво на подготвеност. Сепак, состојбата се уназадува од 2014 година и достигнувањата на реформскиот процес од претходната декада се поткопани од постојаното политичко вмешување во работата на правосудството. Властите не успеаја да ја покажат потребната политичка волја за ефективно решавање на основните проблеми кои се наведени во „итните реформски приоритети“. Препреките со кои се соочува новоформираните Специјален обвинител ја обелоденија потребата поефективно да се реши недостатокот на независност на судството и да се спречи селективната правда.

Во однос на борбата против корупција, земјата постигна одредено ниво на подготвеност. Корупцијата и натаму преовладува во многу области и е сериозен проблем. Подготвена е законската и институционалната рамка. Сепак, структурните недостатоци на Државната комисија за спречување корупција и политичкото вмешување во нејзината работа го сведоа на минимум влијанието од претходните напори. Сè уште е потребно да се воведат убедливо следење, особено во врска со случаите со високо ниво на корупција. Во борбата против организиран криминал, земјата постигна одредено ниво на подготвеност. Законската рамка е во голема мера во согласност со европските стандарди и подготвени се стратегии. Сепак, капацитетот за спроведување на законите за истрага на финансиски криминал и конфискување на имот дополнително треба да се развие.

Во врска со заштитата на човековите права, законската и институционалната рамка е во голема мера во согласност со европските стандарди. Потребни се повеќе

напори во практика за да се обезбеди почитување на човековите права на ранливите групи, вклучувајќи ги и бегалците и мигрантите. Исто така, постојано има недостаток на политичка волја и соодветни ресурси за да им се овозможи на соодветните надзорни и регулаторни органи да ги исполнат нивните мандати независно и делотворно. Најмаргинализираните категории од населението сè уште немаат целосна заштита. Во областа на слободата на изразување, земјата постигна одредено ниво на подготвеност. Сепак, слободата на изразување и ситуацијата со медиумите и понатаму е сериозен предизвик во тековната политичка клима.

Во однос на регионалната соработка, земјата генерално и понатаму одржува добри односи со други земји од процесот на проширување и активно учествува во регионалните иницијативи. Преземени се чекори за подобрување на добрите соседски односи, меѓу другото, преку неодамнешниот напредок во спроведувањето на мерки за градење доверба со Грција. Прашањето за името треба итно да се реши.

Во однос на **економските критериуми**, Република Македонија има добро ниво на подготвеност во развивањето на функционална пазарна економија. Свкупно, нема напредок во однос на функционалната пазарна економија во текот на периодот на известување. Макроекономската стабилност е сочувана и макроекономската средина дополнително е зајакната во 2015 година. Ова беше потпомогнато со капитално трошење во јавната инфраструктура и странски директни инвестиции, иако беа забележани слабости во првиот квартал од 2016 година. И покрај тоа што, невработеноста и понатаму е на високо ниво, особено за младите, истата се намали во текот на периодот на известување. Сепак, и понатаму се присутни одредени слаби точки, како на пример ниска конкурентност на домашниот приватен сектор која е влошена од слабото спроведување договори, големата неформална економија и тешкиот пристап до финансии. Управувањето со јавните финансии не се подобри и уште повеќе се зголеми јавниот долг.

Економијата е умерено подготвена да се справи со конкурентскиот притисок и пазарните сили во рамки на Унијата. Постигнат е одреден напредок за поттикнување на иновацијата и странските инвестиции и дигитализацијата брзо напредува. Сепак, економијата не е доволно разновидна и производствената индустрија произведува претежно производи со ниска додадена вредност. Економијата и понатаму има слабости во образованието, ниски стапки на иновативност и значителни потреби од инвестиции, меѓу другото и во јавната инфраструктура, што ја прави помалку конкурентна.

Во однос на **способноста да се преземат обврските од членството**, земјата е умерено подготвена во повеќето области, меѓу другото и во областите на конкуренција, транспорт и енергија. Потребни се дополнителни напори во сите области, особено во оние неколку области во коишто земјата е во рана фаза на подготвеност, како што се слобода на движење на работници. Потребен е поголем фокус врз административниот капацитет и ефикасното спроведување.

Земјата и понатаму е зафатена од мигрантската криза. Ова создаде значителен товар врз нејзиниот систем за азил и миграција. Земјата и понатаму соработува со соседните земји и земјите-членки и направи напори за обезбедување засолниште и хуманитарна помош, со помош од ЕУ, како со помош од други страни. Земјата би

требало да продолжи да се труди да обезбеди ефективна проверка на бегалците и мигрантите и да ги реши соодветните потреби за заштита. Земјата треба, исто така, да продолжи да се труди да го намали бројот на неосновани барања за азил кои ги поднесуваат нејзините граѓани во земјите-членки на ЕУ.